

YAZMA BECERİSİNİN KAZANILMASI YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE NEDEN ZORDUR?¹

Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇAKIR
Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
ismailcakir@erciyes.edu.tr

Öz

Pek çok öğrencinin belirttiği ve öğretmenlerin de gözlemlediği gibi yazma becerisi, yabancı dil öğrenirken öğrencilerin en çok zorlandığı dört temel beceriden biridir. Yazma becerisinin yabancı dil öğretimi programı içerisinde diğer beceriler kadar önemsenmediği ve ilgili etkinliklerin göz ardı edildiği bilinen bir gerçektir. Ders süresinin sınırlı olması, dilbilgisi, konuşma ve okuma ağırlıklı etkinliklerin daha çok dil öğretiminde yer alması bu becerinin kazandırılmasını ikinci plana atmaktadır. Öğrencilerin bazı yazma etkinliklerini yapacak donanıma sahip olmadıkları gerekçesi de ilgili ders öğretmenlerinin ileri sürdüğü nedenlerden sayılabilir. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin yazma becerisi konusunda neler düşündüklerini, açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulara verilen cevaplardan yola çıkarak, öğrencilere etkili yazma becerilerinin nasıl kazandırılabilceği konusunda önerilerde bulunmaktır. Özellikle Süreçli Yazma dersinde kullanılan etkinliklerin öğrencilere kazandırdıklarını belirtip bunların yazma becerisindeki yeri ve önemini vurgulamak ve öğrenci görüşlerine yer vermek bu çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Becerisi, Dil Öğretimi, Grup Çalışması, Süreçli Yazma

WHY IS WRITING SKILL DIFFICULT TO GAIN IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING?

Abstract

Of the four skills writing is one of the most difficult skills to gain for foreign language learners during the learning process. It is also ignored and not paid attention as much as the other skills. Constraints such as time limitation, grammar, reading, speaking, and so on can be the reasons behind this disregarding. Furthermore, some of the foreign language teachers complain that students are not competent enough to write appropriately in the target language as required. Keeping all this in mind, the aim of this study is to reveal the opinions of the students with the data obtained from open-ended questions, and thus to suggest some points to make writing skill more attractive along with the techniques used in process writing approach.

Key Words: Writing Skill, Language Teaching, Process Writing, Collaborative Work.

¹ Bu makalenin bir bölümü Marmara Üniversitesi ve M.E.B. tarafından İstanbul'da 7-9 Ekim 2009 tarihinde düzenlenen IV. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

1. Giriş

Yabancı dil öğretiminde dört temel beceriden birisi olan yazma becerisi öğrencilerin ve öğretmenlerin en zorlandığı beceridir. Öğrencilerden neyi ne kadar öğrenebildiklerini görebilmek ve bu süreci değerlendirebilmek için dört temel beceriden ikisi olan konuşma ve yazma becerilerinin kullanılması beklenir. Bu iki beceriden de öğrencilerin zorlandıkları beceri ise yazma becerisinin olduğu bilinen bir gerçektir. Bunu yaparken yabancı dil öğrenen öğrencilerden sözlü ifadelerin sembollerle kodlandığı bir sistem olan yazmanın sistematik olarak ifade etmeleri gerekmektedir. Nunan'a göre yazma düşüncelerin ortaya çıkarılıp nasıl ifade edileceğinin belirtilmesi ve bunların cümleler ve paragraflar halinde okuyucuya sunulmasıdır.² Meyers ise yazmayı yazarak geliştirilebilen bir beceri olarak kabul etmekte ve bunun araştırma, düşüncelerin bir kâğıt üzerinde bir araya getirilip tekrar gözden geçirilmesi ve yeniden düzenlenmesini içeren bir süreç olduğunu ifade etmektedir.³ Başka bir ifadeyle yazılacak olan ifadelerin nasıl ve nerede kurulması gerektiği, hangi düzende yer alması ve anlamlı bir bütünün hangi bölümlerden oluşması gerektiği gibi noktalar iyi bir yazılı anlatımın bilinmesi gereken faktörlerinin başında gelmektedir.

Yabancı dil öğretimi sürecinde öğrencilerin edinmesi gereken dört temel beceriden birisi olan yazma becerisinin geliştirilmesi için özellikle yabancı dil eğitimi veren bölümlerde veya yabancı dil hazırlık sınıflarında farklı isimler altında dersler yer almaktadır. Bu derslerde öğrencilere yazılı anlatım teknikleri öğretilmekte ve öğrencilerden bu alanda kendilerini geliştirmeleri beklenmektedir. Çoğunlukla bu dersler ilgili ders öğretmenin belirlediği konular üzerinde öğrencilerin bireysel ve bazen de birlikte çalışmalarıyla yani öğrenci merkezli dersler şeklinde işlenmektedir.

1.1. Yazma Neden Zordur?

Genellikle öğrenciler yazma becerisini en zor beceri olarak kabul ederler. Bunun sebebi belki de ilgili öğretmenin beklentisinin net olmamasından kaynaklanabilir. Yazma becerisi kavramıyla ilgili olarak çoğu yabancı dil öğretmenin yanıltığı bir konu öğrencilerden hiç yardım almadan bireysel olarak eksiksiz bir kompozisyon yazmalarını beklemektir. Halbuki yabancı dil öğretimi süreci göz önünde bulundurulduğunda bunun böyle olamayacağı görülmektedir. Esasen anadil öğretiminde de süreç aynıdır. Öğrencinin seviyesine göre takip edilen süreçte gerektiğinde bir cümle, bir paragraf, bir listeleme ya da not alma gibi etkinlikler de başlı başına bir yazma etkinliği olarak kabul edilebilir. Burada üzerinde durulması

² D. Nunan, *Practical English Language Teaching*. McGraw Hill Publications, the USA, 2003, s.88.

³ A. Meyers, *Composing with Confidence*. Pearson Education Inc., New York, 2006, s.2.

gereken nokta ise etkili bir kompozisyon veya denemenin nasıl yazılacağı ve bu konuda öğrenciye nasıl yardımcı olunacağıdır. Kısaca belirtmek gerekirse, anadilde olduğu gibi yabancı dil öğrenme sürecinde de yazma becerisinin kazanılması oldukça zor ve zaman alan bir işlemdir. Özellikle yabancı dil öğretiminde bir zorunluluk olan bu becerinin kazanılması zorunluluğu veya isteği öğrencilerin başarı ve motivasyonunu etkilemektedir. Bildiği halde düşüncesini yazılı ifade edemediğini düşünen öğrencilerde dil öğrenmeye karşı olumsuz bir tepki oluşmaktadır. İstenilen başarıyı elde edememenin bir başka sebebi de yazma etkinliğinin kendisinden kaynaklanan bazı kuralları öğrencilerin yeterince yerine getirememeleri sayılabilir. Bu konuda yapılan çalışmalar⁴ öğrencilerin yabancı dil öğretiminde ve anadilde yazma becerisinin zor olduğunu göstermekte ancak ilgi ve motivasyonun çeşitli yöntem ve etkinliklerle artırılarak bu becerinin daha zevkli hale geleceğini göstermektedir.

1.2. Yabancı Dil Öğretiminde Yazma Neden Önemlidir?

Yazma becerisinin kazandırılması için yapılan etkinliklerin dil öğrenme ve öğretme sürecinde pek çok faydası olduğu bilinmektedir. Akpınar'ın⁵ yaptığı araştırmada belirtildiği gibi öğrencilerin eksik yönlerinin ortaya çıkarılması ve bu konuda yönlendirilmeleri açısından yazma becerisi oldukça önemlidir. Genel olarak ele alındığında yabancı dil öğretmenleri açısından etkili bir yazma dersinin veya herhangi bir yazma etkinliğinin birçok sonuçlarının olduğunu belirtmek mümkündür. Kısaca, yazma becerisinin şu hedeflerin elde edilmesine yardımcı olduğu düşünülmektedir:

- a. Öğrenme sürecini kontrol etmeye,
- b. Öğrencilerin seviyelerini belirlemeye,
- c. Öğretilen yapıların veya kelimelerin pekiştirilmesine,
- d. Dil yanıtlarının görülmesine ,
- e. Noktalama işaretlerinin öğretilmesine,

⁴ İ. Çakır, Coursebook Analysis in terms of Writing Skills with Reference to Writing Skills (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1996; D.Y.Erkan, İngilizce Yazma Becerisini Geliştirmek İçin Elektronik Posta Yolu İle Uluslararası Mektuplaşmanın Etkinliği:Türk Üniversite Hazırlık Öğrencileri İçin Bir Perspektif. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2004; N.B.Tan, Devlet Okullarının İlköğretim Kademesinde Öğrencilerin Dosyalama Tekniği ile Geliştirilip Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2004; A.M. Fleissner, Writing Class: How Perceived Social Background Influences High School English Teachers Teaching Writing (Unpublished PhD.Dissertation) New York University, New York, 2006; M.Muşlu, Formative Evaluation of a Process-Genre Writing Curriculum at Anadolu University School of Foreign Languages, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Unpublished MA Thesis), Eskişehir, 2007; A. Bayraktar, An Exploration of the Teacher-Student Writing Conference and the Potential Influence of Self-Efficacy. (Unpublished Ph.D. Dissertation) Florida State University, College of Education, the USA, 2009.

⁵ F.B. Akpınar, *The Effect of Process-Oriented Writing Instruction on Writer's Block, Writing Apprehension, Attitudes Towards Writing Instruction and Writing Performance*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2007.

- f. Diğer becerilerin daha iyi öğrenilmesine,
- g. Öğrencilerin dil yetilerinin gelişmesine,
- h. Öğrencilerin yaratıcı düşüncelerine,
- i. Öğrenilen konuların kısa dönem bellekten uzun dönemli belleğe aktarılmasına,
- j. Öğrencilerin yetilerini (competence) performansa dönüştürmelerine.

1.3. Hangi konular neden yazılmalıdır?

Sınıf içi veya sınıf dışında öğrencilerin yazmalarını gerektirecek birçok sebep vardır.⁶ Elektronik-posta, telefon mesajları, başvuru formu, not alma, şikâyet mektubu, alışveriş listesi⁷ ve günlük tutma gibi günlük hayatta herkesin yaptığı bu tür etkinlikler bunlardan bazıları olarak kabul edilebilir. Bunları yaparken kişinin soru sormak, bilgi almak, bilgi vermek, bir şey istemek, düşünceleri ifade etmek, bir süreci takip etmek, unutmamak vb gibi çok çeşitli amacı vardır. Dolayısıyla bunları yazarken de bir hedef kitlenin yani bir okuyucunun olması kaçınılmazdır. Kime neyin, nasıl ve ne zaman yazılacağına bilinmesi ilgili metnin yeniden düzenlenmesi ve kullanılacak kelimelerin duruma göre seçilmesi açısından önemlidir. Resmi durumlara göre düzenlenen bir metinle resmi olmayan ortamlara yönelik hazırlanan bir metnin dili, formatı ve yöntemi elbette farklıdır. Bütün bu süreçte temel olarak üç bölüm yer almaktadır:⁸

- a. **Hazırlık (preparation):** Bu dönemde hedef kitle, yani okuyucu göz önünde bulundurulur ve ona göre içerik ve uygun yöntem belirlenir.
- b. **Taslak (drafting):** Yazılmak istenilen düşünceler taslak halde verilir. Burada listeleme ve beyin fırtınası gibi teknikler kullanılarak genel bir taslak (outline) belirlenir.
- c. **Yazma ve gözden geçirme (editing and rewriting):** Metin birkaç defa yazılır; gözden geçirilip gerekli düzeltmeler yapılır, gerekirse başkasına okutulur ve son hali verilir.

1.4. Süreçli Yazma

Günümüzde artık öğrencilerden masalarına oturup önlerine boş bir kâğıt verip bir saat içinde bir konu hakkında plan yapmadan, düzeltme veya grup çalışması yapmadan bir şeyler yazmalarını beklemek hayal olmuştur. Genel anlamda düşünüldüğünde iyi bir yazar, yazmadan önce plan yapar, planını gözden geçirir, yazar, yazarken başkasına sorar, araştırma yapar, başkasına okutur ve son halini almadan önce birçok taslak yapar. Son ürüne ulaşmadan önce birçok aşamadan geçer. İşte bütün bu yapılan işlemlerin bütününe “süreçli yazma” adı verilir. Sınıf

⁶ J. Harmer, *How to Teach English*, Pearson Education Limited, England, 2007, s.112.

⁷ J. Harmer, *Teach Writing*, Longman, England, 2004. s.12

⁸ T.Hedge, *Writing*, Oxford University Press, Oxford, 1988, s.21.

ortamında da etkili bir yazmaya ulaşmak için bu sürecin takip edilmesi öğrencinin bağımsız ama işbirlikçi bir ortamda çalışması başarıyı ve verimi artırmaktadır. Bayraktar Süreçli Yazma yaklaşımında yazma işleminin bir sosyal etkinlik olarak görüldüğünü ve yazarın bağımsız ve yazma sürecinde aktif bir katılımcı olduğunu belirtmektedir.⁹ Genç'e göre bu süreçte öğrencilerin bireysel ve grup olarak çalışmaları ile yaratıcı düşüncelerini kullanabilmeleri yazma becerisinin geliştirilmesinde etkin olabilmektedir.¹⁰ Burada amaç öğrencinin yazma becerisine katkı sağlayacak etkinliklere ağırlık vererek yazmaya yönlendirilmede motivasyonunu artırmak olmalıdır. Yabancı dil öğretiminde de artık uygulanmaya başlanan ve olumlu sonuçlar alan bu yaklaşım için White ve Arndt öğrencilerin dil yanlışları veya gramatik doğruluklarından ziyade yazmadaki akıcılıklarının önemli olduğunu ifade etmektedir.¹¹ White ve Arndt'a göre iyi bir süreçli yazmada aşağıdaki aşamalar takip edilir:

- Yazılacak konu ile ilgili bilgi toplamak,
- Düşüncelerin düzenlenmesi,
- İlk taslak,
- Anlam bütünlüğü yönünden gözden geçirmek,
- İkinci taslak,
- Dil ve noktalama yönünden gözden geçirmek,
- Son taslak.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı yabancı dil öğrenen öğrencilerin dil öğrenme sürecinde yazma becerisinin önemi ve zorluğu konusundaki görüşlerini belirlemektir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde bu araştırma sorularıyla elde edilen yabancı dil öğrencilerinin görüşlerine yer veren benzer bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu araştırmayla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sizce yazma mı, yoksa konuşmamı daha zordur?
2. Anadilde de kompozisyon yazar mısınız?
3. Yazarken sıkılıyor musunuz?
4. Yazarken yardıma ihtiyaç duyar mısınız?
5. Yazarken nasıl çalışmaktan hoşlanırsınız?

⁹ A. Bayraktar, *An Exploration of the Teacher-Student Writing Conference and the Potential Influence of Self-Efficacy*. (Unpublished Ph.D. Dissertation) Florida State University, College of Education, the USA, 2009.

¹⁰ İ.B. Genç, *Oluşturmacı Yaklaşım Dayalı Yabancı Dil Öğretim Sınıflarında Yazma Becerisi Etkinliklerinin Öğrenci Başarısına Etkisi*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2, Adana 2007, s.1-11.

¹¹ R.White & Arndt. *V. Process Writing*, Longman, England, 1991.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

Yabancı dil öğrenen öğrencilerin yazma becerisi kazanılması konusundaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Nicel bir araştırma olan bu çalışmanın evrenini Ankara Gazi Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu hazırlık programında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma evreninin sayıca fazla olması nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmiştir. Bu nedenle rastsal örnekleme tekniği ile hazırlık programında okuyan 149 öğrenci örneklem kapsamına alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak geliştirilen ve yabancı dil öğrenen öğrencilerin yazma becerisi üzerine düşüncelerini ve görüşlerini almak için Çakır tarafından geliştirilen geçerliliği ve güvenilirliği saptanan ölçek kullanılmıştır.¹² Alan yazın taraması sonucunda elde edilen veriler ışığında oluşturulan ölçek soruları çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular şeklinde olmuştur. Rastsal örnekleme tekniği ile seçilen 149 öğrenciye ölçek uygulaması yapılmıştır. Ancak ölçeklerin 9'unun cevaplanmadan döndüğü, 15'inin değerlendirmeye uygun olmadığı 6 sının ise ölçek doldurma ölçütlerine uymadığı görülmüş; bunun sonucunda 119 ölçek analize tabi tutulmuştur. SPSS 13'e girilen verilerin çözümlemesinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Açık uçlu sorulara verilen cevaplar da listelenerek yorumlanmıştır. Ayrıca Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilimi Dalı 2. Sınıf öğrencilerin Süreçli Yazma dersi konusundaki görüşlerine de yer verilmiştir.

4. Bulgular ve Yorumlar

Genel anlamda yazmanın zorluğu öğrenciler açısından kabul edilen bir gerçektir. Ancak bu becerinin de kazanılması gerektiği dilin tam anlamıyla öğrenilebilmesi açısından önemlidir. Bu bağlamda örneklem kapsamında uygulanan 119 öğrencinin görüşleri araştırmanın amaçları doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

4.1. Yazmanın Zorluğu

Araştırmanın amaçlarında da yer alan ve ölçeğin de birinci sorusu “*Sizce yazma mı yoksa konuşma mı daha zordur?*” dur. Ölçeğin analizi sonucunda öğrencilerin % 81'i (97 öğrenci) İngilizce yazmanın zor olduğu görüşündedir. Bu durum

¹² İ.Çakır, *Coursebook Analysis in terms of Writing Skills with Reference to Writing Skills*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1996.

yabancı dil öğretiminde öğrencilerin ve öğretmenlerin de karşılaştığı bir olgudur. Yazmanın neden bu kadar zor olduğu konusundaki açık uçlu soruya verilen yanıtlar değerlendirildiğinde şu cevaplar elde edilmiştir.

- İyi bir dilbilgisine ihtiyaç vardır.
- Düşüncelerin yazılı olarak anlatılması zordur.
- Yazmanın kendine özgü uyulması gereken birçok kuralı vardır.
- Yazılacak konu hakkında yazan kişi yeterince bilgi sahibi olmalıdır.
- Etkili bir yazılı anlatım için hedef dilin iyi bilinmesi gerekir.
- Noktalama işaretlerini gerektiği gibi uygulamak zordur.
- Anlamli cümleler kurmak gerekir.

Yukarıdaki düşüncelere bakarak yazma becerisini kazanmanın öğrenciler açısından zor olduğunu ifade etmek mümkündür. Çünkü hedef dile ait yeterince donanıma sahip olmadan ilgili dilde üretmek kolay değildir. Aynı durum anadilde de geçerlidir.

4.2. Anadilde Kompozisyon Yazmak ve Yazılı Anlatımın Faydaları

Anadilde kompozisyon yazar mısınız?" sorusuna verilen cevap yüzdesinden de (% 68 Hayır, %32 Evet) anlaşılacağı gibi öğrenciler genelde yazmaktan hoşlanmazlar. Bu yüzden yazma alışkanlığı olmayan öğrencilerin bu konuda da zorluk çektikleri görülmektedir. Öte yandan öğrenciler yazılı anlatımın kendileri için önemli olduğunu farkındalar ve bunu da şöyle ifade etmektedirler:

- Hayal gücünü geliştirir.
- Araştırma yapmaya yöneltir.
- Öğrencinin kendini anlatmasına yardımcı olur.
- Yazmada akıcılık ve doğruluk kazandırır.
- Kelime bilgisini artırır.
- Konuşma dilinin öğrenilmesine katkı sağlar.
- Hedef dilin öğrenilmesini hızlandırır.
- Dilin pekişmesine yardımcı olur.
- Hedef kültürü tanımaya yardımcı olur.
- Dil yanlışlarını görmeye yardımcı olur.
- Zamanı düzgün kullanmayı öğretir.

Anadilde yazma alışkanlığı olmayan öğrencilerin yabancı dilde de yazmaktan hoşlanmadıkları veya zorlandıkları görülmektedir. Öte yandan her iki dilde de yazmanın faydaları düşünüldüğünde öğrencilerin bu alışkanlığı edinmeleri ve geliştirmeleri önem arz etmektedir.

4.3. Yazarken sıkılıyor musunuz?

Yazarken sıkılıyor musunuz sorusuna verilen cevaplara bakıldığında her ne kadar “Evet” cevabı %17 ile sınırlı ise de Bazen diyenlerin (%48) oranının yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin sıkılmalarını giderecek yazma derslerini daha eğlenceli hale getirecek grup çalışmalarına, ikili çalışmalara vb. etkinliklere daha çok yer vermek gerekmektedir. Yazma sürecinde öğrencinin yazılacak konu hakkında karar vermesine yardımcı olunmalı, plan yapmasında destek verilmeli ve mümkün olduğu kadar kendi görüşleri desteklenmelidir.

4.4. Yazarken Yardım İhtiyacı

Öğrencilere sorulan diğer bir soru da, yazarken yardıma ihtiyaç duyup duymadıkları ve nasıl yazmaktan hoşlandıklarıdır. Her iki soruya verilen cevaplardan da anlaşılacağı gibi 119 öğrencinin %57 (n 68) si bir şekilde yazarken yardıma ihtiyaç duyduğunu belirtmektedir. Yazarken nasıl çalışmaktan hoşlanırsınız sorusu ise *Yalnız* cevabı %28 (n 33) ile sınırlı kalmıştır. 119 öğrencinin %82 si (n 86) iki kişi veya grup halinde yazmaktan hoşlandığını belirtmektedir. Burada birlikte yazma aşamasında belirtilmek istenilen aşama yazmaya başlamadan önce geçen çalışmalardır. Bunlar özellikle süreçli yazma adı verilen yaklaşımda en çok uygulanan etkinliklerdir. Aşağıda belirtildiği gibi bu tür çalışmalardan öğrencilerin oldukça hoşlandıkları bilinmektedir. Bir dönem boyunca bu dersi alan öğrenciler bu tür etkinlikler sayesinde yazma yetilerinin geliştiği görüşüne varmış ve bu dersin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir.

Süreçli yazma dersi konusunda Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü 2. Sınıf öğrencilerinin yılsonunda bildirdikleri görüşler de bunu desteklemektedir. Bu informal bilgiyle birlikte Süreçli Yazma dersinin yabancı dil öğrenenler tarafından neden alınması gerektiği öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmektedir.

- Öğrenciler yazmayı ayrıntılı bir şekilde öğrenmekte ve bu da yazma becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.
- Günlük hayatımızda da düşüncelerimizi düzgün bir şekilde düzenleyip yazılı olarak ifade edebilmemiz gerekmektedir.
- Bu ders öğrencilerin akademik ve bilinçli olarak yazmalarına yardımcı olmaktadır.
- İyi bir yazma için bu ders gereklidir.
- İyi bir planlama ve düşüncelerin etkili bir şekilde aktarılabilmesi için gereklidir.
- İyi bir anlatma etkinliğidir.
- Bir taslak çıkarabilmek, grup çalışması, ikili çalışma, beyin fırtınası gibi ortamlar sunması açısından faydalıdır.
- Yazma bir sonuç alma değil bir süreçtir.
- İlgili konular hakkında araştırma olanağı sunmaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Yazma becerisi yabancı dil öğretiminde dört temel beceriden birisi olan ve öğrencilerin bildiklerini uygulamaya dönüştürmelerini görebilmek için edinilmesi gereken önemli bir beceri olarak kabul edilmesine rağmen, çoğu öğrenci bu konuda zorlanmaktadır. Öte yandan Byrne yazmada dilin yapısını pekiştirmekten çok iletişimin önemli olması gerektiğini vurgulamaktadır.¹³ Yazma derslerinde öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan etkinliklerin daha çok yer alması gerekmektedir. Etkili bir yazma dersinin hazırlanması ve uygulanması aşamasında yabancı dil öğretmenlerinin aşağıdaki önerileri dikkate almalarının başarıyı artırmada önemli olacağı düşünülmektedir.

- Yazma dersleri sıkıcı ders olmaktan çıkarılmalı ve bu konuda öğrencilerin yazmaya yönelik motivasyonlarını artırıcı etkinlikler yoğunlaştırılmalıdır.
- Yazma becerisi, tek başına bir beceri olarak düşünülmemeli ve diğer becerilerle (okuma, dinleme, konuşma) birlikte kullanılmalıdır.
- Sınıf içi çalışmalar çeşitlendirilmelidir.
- Grup çalışmalarına önem verilmeli ve işbirlikçi çalışma ve öğrenme teknikleri uygulanmalıdır.
- Seçilecek konuların belirlenmesinde öğrencilerin görüşlerine yer verilmelidir.
- Yazma sürecinde öğretmen-öğrenci görüşmeleri (Teacher-Student Writing Conference) sıklıkla yapılmalıdır.
- Süreçli yazma tekniklerinin uygulanmasına özen gösterilmelidir.
- Yapılan çalışmaların dosyalama tekniği (portfolio) ile takip edilerek sürecin kontrol altında tutulması sağlanmalıdır.
- Yazma çalışmalarında öğrencilerden yazılı ürünün doğruluğu (accuracy) kadar akıcı (fluency) olmasına da önem verilmelidir.
- Teknoloji kullanımına (internet, projeksiyon cihazı, müzik vb.) ağırlık verilmelidir.

Özellikle internet kullanımını üzerinde durulmalı ve bunun için elektronik-posta kullanımı konusunda öğrencilere yardımcı olmak suretiyle onları bu konuda teşvik etmek gerekir. Erkan'ın üniversite hazırlık öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmaya göre elektronik- posta aracılığı ile uluslar arası yazışmanın öğrencilerin İngilizce yazmada öz yetkinliklerini (self-efficacy) geliştirmek için etkin bir yol olduğu sonucu ortaya çıkmış ve yeterince zaman verildiğinde bu tür etkilerin yaz-

¹³ D.Byrne. *Teaching Writing Skills*. Longman, England, 1982.

ma başarısını da artırabileceği düşünülmektedir.¹⁴ Başka bir ifadeyle elektronik-posta etkinlikleri öğrencilerin kendine güvenlerini, (self-esteem), eleştirel düşüncelerini (critical thinking), hedef kültüre ait bilgilerinin gelişmesini ve ikinci dilin kullanımının gelişmesini sağlamaktadır.¹⁵ Yazılacak konularda öğrenciye seçim hakkı tanınması veya ortak karar verilmesi hem öğrenciyi daha çok motive etmekte hem de başarıyı artırmaktadır.¹⁶ Bayraktar yazma sürecinde öğretmen ile öğrencinin sınıf ortamı dışında baş başa yapacakları görüşme ile de öğrencinin motivasyonu ve başarısının artabileceğini ve öğrencide var olan yeterliliklerin ortaya çıkarılması ve yönlendirilmesi açısından önemli olduğunu iddia etmektedir.¹⁷ Öte yandan Tan'ın yapmış olduğu çalışmada elde ettiği sonuçlara göre dosyalama tekniği kullanılarak öğrencilerin yazma becerilerinin gelişim sürecine katkı sağlamak da mümkündür.¹⁸ Özetle, yazma becerisinin kazandırılması öğrencilerin o dili iyi anlayıp kullanabilmeleri açısından önemlidir. Yabancı dil öğretmenleri açısından göz önünde bulundurulması gereken önemli bir nokta bu becerinin etkili bir şekilde kazandırılabilmesi için öğrencilerden beklentilerin neler olduğunun iyice ortaya konulması ve öğrencilerle birlikte sürece dâhil olmaları gerektiğidir.

¹⁴ D.Y.Erkan, *İngilizce Yazma Becerisini Geliştirmek İçin Elektronik Posta Yolu İle Uluslararası Mektuplaşmanın Etkinliği:Türk Üniversite Hazırlık Öğrencileri İçin Bir Perspektif*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2004.

¹⁵ S.Fotos and E.Hinkel "Form-focused instruction and output for second language writing gains" in Form focused Instruction and Teacher Education, Oxford University Press, Oxford, 2007, s.131.

¹⁶ T.Silva, On the ethical treatment of ESL writers. *TESOL Quarterly*, 1997., 31, 2, 1997, s.359-363.

¹⁷ A. Bayraktar, *An Exploration of the Teacher-Student Writing Conference and the Potential Influence of Self-Efficacy*. (Unpublished Ph.D. Dissertation) Florida State University, College of Education, the USA, 2009.

¹⁸ N.B.Tan, *Devlet Okullarının İlköğretim Kademesinde Öğrencilerin Dosyalama Tekniği ile Geliştirilip Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, 2004.

KAYNAKÇA

- Akpınar, F.B., *The Effect of Process-Oriented Writing Instruction on Writer's Block, Writing Apprehension, Attitudes Towards Writing Instruction and Writing Performance*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2007.
- Bayraktar, Ayşegül. *An Exploration of the Teacher-Student Writing Conference and the Potential Influence of Self-Efficacy*. (Unpublished Ph.D. Dissertation) Florida State University, College of Education, the USA, 2009.
- Byrne, Donn. *Teaching Writing Skills*. Longman, England 1982.
- Çakır, İsmail. *Coursebook Analysis in terms of Writing Skills with Reference to Writing Skills*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi University, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1996.
- Erkan,D.Y.*İngilizce Yazma Becerisini Geliştirmek İçin Elektronik Posta Yolu İle Uluslararası Mektuplaşmanın Etkinliği: Türk Üniversite Hazırlık Öğrencileri İçin Bir Perspektif*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2004.
- Fotos S. And Hinkel E. “*Form-focused instruction and output for second language writing gains*” in *Form focused Instruction and Teacher Education*, Oxford University Press, Oxford 2007.
- Fleissner, A.M. *Writing Class: How Perceived Social Background Influences High School English Teachers Teaching Writing* (Unpublished PhD.Dissertation) New York University, New York 2006.
- Genç, İ. B. *Oluşturmacı Yaklaşım Dayalı Yabancı Dil Öğretim Sınıflarında Yazma Becerisi Etkinliklerinin Öğrenci Başarısına Etkisi*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi 2, Adana 2007, s.1-11.
- Harmer, Jeremy. *How to Teach English*, Pearson Education Limited, England, 2007.
- _____, *Teach Writing*, Longman, England 2004.
- Hedge T. *Writing*, Oxford University Press, Oxford 1988.
- Meyers, Alan. *Composing with Confidence*. Pearson Education Inc., New York 2006.
- Muşlu, M. *Formative Evaluation of a Process-Genre Writing Curriculum at Anadolu University School of Foreign Languages*, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Unpublished MA Thesis), Eskişehir 2007.

- Nunan, David. *Practical English Language Teaching*. McGraw Hill Publications, the USA, 2003.
- Silva, T. On the ethical treatment of ESL writers. *TESOL Quarterly*, 1997, 31, 2, s. 359-363.
- Tan, N.B. *Devlet Okullarının İlköğretim Kademesinde Öğrencilerin Dosyalama Tekniği ile Geliştirilip Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2004.
- White R & V Arndt. *Process Writing*, Longman, England 1991.